

‘Van den Amer’ en de Kilsdonkse Molen

VEGHEL | Nergens in de regio is de ruimtelijke dynamiek zo groot als in Veghel. Veghelaren zijn immers landmakers. Gedreven door een florerende economie creëerden ze het huidige landschap dat een mengelmoes is van authentiek Meierijs beekdallandschap, ruilverkaveling en verstedelijking. Waar het oude Veghel verdwenen is, zou je verwachten dat haar verhalen ook verloren raakten. Toch dragen mensen in de hele regio via hun familienaam (on)bewust die oude verhalen met zich mee. In deze serie passeren typische, in Veghel gewortelde familienamen de revue.

Door: Rolf Vonk.

Het Aadal in Veghel was in het verleden op verschillende plaatsen erg nat. De Aabroeken zijn bijvoorbeeld zo drassig, dat de hier ooit aangelegde voetbalvelden van Blauw Geel'38 verplaatst moesten worden om enigszins fatsoenlijk te kunnen spelen. Ook op Dorshout was langs de Aa zo'n drassig stuk te vinden, dat bekend stond als Amer. Dat betekent zoets als 'nat land op de oever van een beek'. De lange weg over Dorshout eindigde bij de Amer pal op de oever van de Aa. Op verschillende plekken kon je vroeger de rivier bij doorwaadbare plaatsen -voorden-oversteken, maar op de Amer kon dat misschien zelfs met een bootje. Op de oever lag hier vermoedelijk een aanlegplaats. Als het ware de historische voorganger van de moderne fluisterboot, waarmee je de rivier op kon. Al eeuwenlang staat hier bij die verdwenen aanlegplaats de hoeve Den Amer. Tot in de twintigste eeuw het laatste huis tussen Veghel en Kilsdonk.

Opvallend genoeg heeft het huis een historische band met de watermolen van Kilsdonk. In 1382 woonde Jan van den Amer in de boerderij. Hij had een buitenechtelijke zoon, genaamd Jan. Die noemde zich eerst ook Jan van den Amer, maar in de loop van de tijd steeds vaker Jan de Mulder van Kilsdonk. Hij had de Kilsdonkse watermolen namelijk in erfcijns gekregen van de toenmalige eigenaar Jan van Berlaer, heer van Helmond. Zijn nakomelingen bleven nog enkele generaties als molenaars werkzaam en hoewel hun naam in de vergetelheid raakte, waren zij leden van de familie Van den Amer. Hun band met het oude familiehuis verdween, doordat ze hun goederen in Dorshout verkochten. De familienaam dook in de 17e-eeuw weer op. Peter Tunissen Peter Meeussen kocht in 1695 de hoeve Den Amer en zijn nakomelingen gaan zich naar de boerderij noemen. Wanneer hoeve Den Amer in vrouwelijke lijn overerft en de mannelijke telgen rond Eerde terecht komen, noemen zij zich op den duur ineens Rijkers, waarschijnlijk de oorspronkelijke familienaam.

De familie Rijkers van Rijkers Naaimachines is hier overigens geen nazaat van, zij stammen af van een Rijkers uit Schijndel. De familienaam Van den Amer is in Veghel verdwenen. De veldnaam leeft voort als industrieterrein De Amert, maar historisch gezien ligt er geen vierkante meter Amer op het industrieterrein. Het beekdallandschap met de Amerbeemden ging tijdens de Ruilverkaveling Veghel-Erp onherkenbaar op de schop, met uitzondering van de prachtig gerestaureerde hoeve Den Amer die al generaties in handen is van de familie Van der Steen. Vanwege haar hoge ouderdom met bouwsporen die tot de 16- eeuw teruggaan, is de boerderij uniek voor Veghel.

Lidmaatschap of meer weten over de geschiedenis van Veghel en haar kerkdorpen? Kijk op www.vehchele.nl.

De hoeve Den Amer, nu Dorshout 32, dateert daadwerkelijk uit de periode dat de familie Van den Amer er woonde. Ze is al generaties bewoond door de familie Van der Steen en is onlangs fantastisch gerestaureerd.